

Terhi Koulumies kok ym.

Kirjallinen kysymys koronarokotteiden sekä Paxlovid-lääkkeen jakelusta

Eduskunnan puhemiehelle

Empiirisen makrotaloustieteen professori Antti Ripatti on arvioinut endeemisen koronan eli vapaasti leviävien, toistuvien koronartuntojen taloudellisia vaikutuksia yhteiskunnalle. Hänen laskelmansa osoittavat, että toistuvat koronartunnat tulevat yhteiskunnalle hyvin kalliiksi, minkä lisäksi vaikutukset kasvavat ajan myötä. Suurin osa tuotannon menetyksistä johtuu toistuvista sairastumisesta, loput tulevat pitkäkestoisesta koronasta johtuvista poissaoloista tai vajaatyökykyisyydestä. Koronan toistuvan sairastamisen tuotantotappiot nousevat Ripatin laskelmien mukaan yli kolmeen prosenttiin BKT:stä.

Koronaan sairastumista kannattaa siis ennaltaehkäistä. Euroopan lääkevirasto suositti jo syyskuussa uuteen koronavarianttiin päivitetyn tehosterokotteen antamista kaikille yli viisivuotiaille riippumatta siitä, kuinka monta rokotetta he ovat aiemmin saaneet.

Myös Yhdysvaltojen kansanterveydestä vastaava virasto CDC hyväksyi syyskuussa uuteen varianttiin päivitettyjen koronarokotteiden käytön. Tehosteen voi halutessaan käydä ottamassa jokainen yli kuusi kuukautta vanha amerikkalainen. CDC kannusti kansalaisia käymään hakemassa rokotuksen toteamalla, että rokotus on paras tunnettu keino torjua riskiä kuolla tai joutua sairaalaan koronan sairastamisen seurauksena. Virasto lisäsi, että rokottautuminen vähentää myös riskiä saada long covid. CDC kehotti kaikkia, jotka eivät ole saaneet koronarokotusta kahta kuukautta aiemmin, hakemaan tehosteen pikimmiten. Myös esimerkiksi naapurimaamme Viro tarjoaa tehosterokotteita vapaasti halukkaille.

Suomessa näin ei tehdä, vaan tehosterokotteen saaminen on estetty valtaosalta kansalaisia. THL sallii uuden tehosterokotteen antamisen vain 65 vuotta täyttäneille, 18 vuotta täyttäneille lääketieteellisiin riskiryhmiin kuuluville sekä 12 vuotta täyttäneille voimakkaasti immuunipuutteisille. Lisäksi koronarokotteen jakelu on kytketty influenssarokotteen antamiseen samalla kertaa hyvinvointialueilla eli rokotuksen saaminen viivästyy käytännössä loppuvuoteen. Suomessa koronarokotusta ei ole myöskään mahdollista hakea omakustanteisesti yksityiseltä lääkäriasemalta, vaan Suomessa on jopa mieluummin tuhottu rokotteita.

Myös PCR-testiin pääsy on nykyään Suomessa erittäin vaikeaa, paitsi jos päätyy potilaaksi erikoissairaanhoidon. Se on yhtä vaikeaa myös niille, joilla olisi ikänsä ja perussairauksiensa vuoksi mahdollisuus aloittaa Paxlovid-kuuri koronaan. Paxlovid-kuuri täytyy aloittaa mahdollisimman pian oireiden alettua, viimeistään viiden vuorokauden kuluessa. On arvioitu, että mm. Pax-

Kirjallinen kysymys KK 161/2023 vp

lovidin panttaus kansalaisilta olisi syynä Suomen kansainvälisestäkin korkeaan ylikuolleisuuteen pandemian alkamisen jälkeen.

Paxlovid on lääketieteellisissä tutkimuksissa todettu erittäin tehokkaaksi koronan vaikeita tautimuotoja vastaan. Ministeriö on ohjeistanut hyvinvointialueita, että lääkettä voidaan käyttää kliinisen arvion perusteella kaikille niille potilaille, joiden arvioidaan hyötyvän lääkehoidosta. Osa hyvinvointialueista on kuitenkin rajannut mm. hoitokotien iäkkäät pois lääkkeen kohderyhmästä, minkä seurauksena lääkettä vanhenee varastoihin.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitämme asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Aikooko hallitus mahdollistaa päivitetyn koronarokotteen antamisen kaikille halukkaille,

aikooko hallitus sallia koronarokotteen hankkimisen yksityiseltä omalla kustannuksella kuten muidenkin rokotteiden kohdalla,

paljonko koronarokotteita on tuhottu Suomessa käyttämättöminä tai lahjoitettu pois,

onko hallituksella tarkempaa tietoa hyvinvointialueiden käytännöistä Paxlovid-kuurin mahdollistamisen suhteen,

aikooko hallitus edesauttaa Paxlovid-lääkkeen käytön laajentamista ja myös tiedottaa kansalaisia sen hyödyistä,

onko Suomessa hävitetty vanhentuneita Paxlovid-annoksia tai onko sellainen uhka olemassa, että niitä joudutaan hävittämään käyttämättöminä ja

aikooko hallitus edesauttaa koronan PCR-testausta, mikä mahdollistaisi Paxlovid-lääkkeen käytön lisääntymisen?

Helsingissä 23.10.2023

Terhi Koulumies kok
Mia Laiho kok